

POLITIKA ZAŠTITE TRAG FONDACIJE
(Safeguarding Policy)

**Zaštita od seksualnog uznemiravanja, eksploatacije i zlostavljanja,
i zlostavljanja dece**

Nadležna za Politiku

Milka Damjanović - Izvršna direktorka

Izradio/la Politiku

Tim Trag fondacije

Odobrio/la Politiku

Milka Damjanović - Izvršna direktorka

Datum od kada se primenjuje Politika

01.11.2025.

SADRŽAJ

1. VERZIJE POLITIKE	3
2. VEZA POLITIKE SA DRUGIM INTERNIM I EKSTERNIM DOKUMENTIMA	3
3. SKRAĆENICE I POJMOVI	3
4. OPIS POLITIKE	Error! Bookmark not defined.
4.1. Uvodna izjava i obavezujući karakter	3
4.2. Načelo nulte tolerancije	5
4.3. Obim primene	6
4.4. Prekid saradnje i pravne posledice	6
4.5. Mehanizam upućivanja (Referral System)	7
4.6. Odgovornost za implementaciju	7
4.7. Praćenje i revizija	7
4.8. Stupanje na snagu i primena	7

1. VERZIJE POLITIKE

Verzije politike	Izmena u odnosu na prethodnu verziju politike	Autor/i dopunjenog politike	Odobrio/la politiku	Datum od kada se primenjuje nova verzija politike
2.	Druga verzija Politike zaštite i proširenje	Tim Trag fondacije	Milka Damjanović	1.11.2025.

2. VEZA POLITIKE SA DRUGIM INTERNIM I EKSTERNIM DOKUMENTIMA

Šifra dokumenta	Naziv dokumenta
xxx	Uneti
/	Uneti

3. SKRAĆENICE I POJMOVI

- **Politika** – Politika zaštite Trag fondacije (Safeguarding Policy), uključujući sve anekse i prateće procedure.
- **SEAH** – Skraćenica za Sexual Exploitation, Abuse and Harassment / seksualnu eksploataciju, zlostavljanje i seksualno uznemiravanje.
- **PSEA** – Protection from Sexual Exploitation and Abuse; međunarodni standardi i prakse za zaštitu korisnika i ranjivih grupa u humanitarnom i razvojnom sektoru.
- **Safeguarding** – Zaštita korisnika, dece, zaposlenih i drugih lica od seksualnog uznemiravanja, eksploatacije, zlostavljanja, zlostavljanja dece i drugih oblika ugrožavanja bezbednosti.
- **Focal Point / Lice za zaštitu** – Imenovana osoba u Trag fondaciji odgovorna za prijem, evidenciju, inicijalnu procenu i koordinaciju postupanja u SEAH slučajevima.
- **Prijavitelj** – Osoba koja podnosi prijavu ili iskazuje zabrinutost u vezi sa SEAH ili zlostavljanjem dece, bez obzira da li učestvuje u slučaju.
- **Osoba koja trpi ili je preživela nasilje i eksploataciju** – Osoba koja je izložena ili za koju postoji osnovana sumnja da je bila izložena seksualnom uznemiravanju, eksploataciji, zlostavljanju ili zlostavljanju dece.
- **Osumnjičeni/Prijavljeno lice** – Lice na koje se odnose navodi ili sumnje u okviru prijave.
- **Poverljivost** – Obaveza postupanja po principu „need-to-know“, uz zaštitu identiteta svih uključenih lica, u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti i GDPR.
- **Referral (Referral System)** – Mehanizam upućivanja slučajeva nadležnim institucijama ili stručnoj organizaciji sa kojom Trag fondacija ima formalizovan protokol.

- **Referral organizacija** – Stručna eksterna organizacija ovlašćena da pruža psihosocijalnu, pravnu ili hitnu zaštitu osobama pogođenim SEAH incidentima.
- **Interna prijava** – Prijava podneta putem internih kanala Trag fondacije (e-mail adresa, Focal Point).
- **Eksterna prijava** – Prijava upućena nadležnim institucijama ili referal organizaciji, kada je to obavezno ili neophodno.
- **Grantiji** – Organizacija ili neformalna grupa koja realizuje projekat finansiran sredstvima Trag fondacije i obavezna je da poštuje ovu Politiku.
- **Partner** – Pravna ili fizička lica koja sarađuju sa Trag fondacijom na osnovu ugovora, sporazuma ili drugog formalnog odnosa, i na koja se primenjuje Politika zaštite.
- **Zaposleni** – Svi radnici Trag fondacije, bez obzira na tip ugovora, lokaciju ili trajanje radnog odnosa.
- **Povezana lica** – Volonteri, konsultanti, članovi upravnih tela, izvođači, posetioci, privremeno angažovani i sve druge osobe koje stupaju u profesionalni odnos sa fondacijom.
- **Nulta tolerancija** – Obavezujuće načelo da se nijedan oblik SEAH ili zlostavljanja dece ne toleriše i da svaka sumnja mora biti prijavljena u roku od 24 sata.
- **GDPR** – Opšta uredba o zaštiti podataka Evropske unije, čije principe Trag fondacija primenjuje u obradi podataka o ličnosti.
- **Safeguarding registar** – Poverljiva interna evidencija Trag fondacije u kojoj se čuvaju podaci o prijavama, procenama rizika i preduzetim merama.
- **Survivor-centered approach** – Pristup usmeren na potrebe, sigurnost i dostojanstvo osobe koja trpi ili je preživela nasilje i eksploataciju, uključujući pravo na informisan izbor i zaštitu privatnosti.

4.1. Uvodna izjava i obavezujući karakter

Ova Politika zaštite (u daljem tekstu: *Politika*) predstavlja osnovni interni pravni dokument Trag fondacije, kojim se uspostavljaju načela, obaveze i postupci zaštite od seksualnog uznemiravanja, seksualne eksploatacije i zlostavljanja (SEAH), kao i zaštite dece od bilo koje vrste zlostavljanja.

Politika zaštite je zasnovana na međunarodnim principima i najboljim praksama, uključujući pristup usmeren na osobu koja trpi ili je preživela nasilje i eksploataciju, poštovanje ljudskih prava i obaveze iz domaćeg zakonodavstva. Njena primena je obavezna za sve zaposlene, konsultante, grantije, izvođače.

Politika se primenjuje obavezujuće na sve zaposlene, partnere, podugovarače i druge pojedince i organizacije koje dolaze u profesionalni odnos sa Trag fondacijom. Obaveza poštovanja ove politike sastavni je deo svih oblika saradnje sa Trag fondacijom, uključujući i ugovorne odnose, podugovore, partnerske sporazume, memorandumima o razumevanju, kao i neformalnu saradnju.

Kršenje ove politike, uključujući neprijavlivanje sumnje na SEAH ili zlostavljanje dece, predstavlja ozbiljnu povredu ugovornih obaveza. U takvim slučajevima Trag fondacija sprovodi procenu i internu proceduru utvrđivanja činjenica, uz mogućnost privremenog obustavljanja saradnje dok se ne donese konačna odluka. U zavisnosti od težine povrede, rezultata procene i u meri dozvoljenoj važećim zakonima i ugovornim obavezama, Trag fondacija može preduzeti odgovarajuće mere, uključujući upozorenje, korektivne mere, privremenu suspenziju obaveza ili raskid ugovora. Trag fondacija zadržava pravo da, kada je to zakonom propisano ili procenjeno kao neophodno radi zaštite dece i ranjivih osoba, obavesti nadležne institucije, međunarodne mehanizme ili stručne organizacije sa kojima ima uspostavljen sistem upućivanja (referral). U određenim slučajevima, Trag fondacija zadržava pravo da o tim informacijama obavesti nadležne institucije, nacionalne ili međunarodne mehanizme, ili da uputi slučaj stručnoj organizaciji sa kojom fondacija ima ugovoren sistem upućivanja (referral).

Trag fondacija primenjuje nultu toleranciju na odmazdu prema bilo kome ko je podneo prijavu, bio svedok ili učestvovao u procesu zaštite. Bilo koji vid odmazde predstavlja osnov za disciplinske mere, raskid ugovora ili prijavu nadležnim institucijama.

4.2. Načelo nulte tolerancije

Trag fondacija sprovodi načelo nulte tolerancije prema svakom obliku seksualnog uznemiravanja, eksploatacije, zlostavljanja i zlostavljanja dece.

Nulta tolerancija podrazumeva sledeće obaveze:

1. Obavezno i momentalno reagovanje
Svaki zaposleni, konsultant, volonter, saradnik ili partner koji sazna, uoči ili posumnja na SEAH ili zlostavljanje dece dužan je da odmah reaguje, u skladu sa svojom ulogom (npr. obezbeđenje bezbednosti lica, prekid rizične situacije, obaveštavanje nadležnih u organizaciji).
2. Ako postoji neposredan rizik po bezbednost deteta/odrasle osobe ili potreba za hitnim merama zaštite, prijava se prosleđuje Focal Point-u odmah, idealno u roku od 24 sata od saznanja. U svim ostalim slučajevima, prijava se može podneti u bilo kom **trenutku i neće biti odbačena zbog proteklog vremena**. Hitna interna i, po potrebi, eksterna reakcija.
3. Prijavlivanje je moguće i kada osoba nije sigurna u sve detalje, kada se seća fragmentarno, ili kada joj je potrebno vreme; cilj je podrška i bezbednost, a ne savršena dokumentacija. Ova politika ne menja zakonske rokove i obaveze prijavljivanja nadležnim organima; organizacija postupa po svakoj prijavi bez obzira na protek vremena.

4. Nakon prijave, Trag fondacija preduzima hitne mere u cilju zaštite lica pogođenog nasiljem ili eksploatacijom, uključujući:
 - procenu rizika u roku od 24–48 sati,
 - privremene zaštitne mere,
 - odlučivanje o upućivanju slučaja nadležnim institucijama.
5. Prvenstvo zaštite osobe koja trpi ili je preživela nasilje i eksploataciju
Sve mere se preduzimaju u skladu sa survivor-centered pristupom, koji podrazumeva:
 - poštovanje volje, bezbednosti, privatnosti i dostojanstva osobe,
 - pružanje informacija o dostupnim oblicima podrške,
 - izbegavanje sekundarne viktimizacije.
6. Disciplinske i pravne mere
Trag fondacija će, u skladu sa internim procedurama, ugovornim obavezama i važećim zakonima, pokrenuti odgovarajuće postupke koji mogu uključivati:
 - upozorenje,
 - suspenziju,
 - raskid ugovora,
 - upućivanje slučaja nadležnim institucijama,
 - zabranu dalje saradnje.

Politika je utemeljena na pristupu koji je usmeren na osobe koje trpe ili su preživele nasilje i eksploataciju (survivor-centered approach), uz poštovanje njihove volje, dostojanstva, privatnosti i prava na podršku.

4.3. Obim primene

Ova Politika obavezuje sledeće kategorije lica:

- Zaposleni Trag fondacije, bez obzira na dužinu radnog odnosa ili lokaciju zaposlenja;
- Članovi upravnih i nadzornih tela, savetodavna tela i odbori;
- Volonteri, stažisti, posetioci i drugi angažovani;
- Povezana lica i treće strane, uključujući konsultante, pravne i fizičke lica angažovana po osnovu ugovora o delu, ugovora o uslugama, kao i korisnike i partnere (subgrante), pružaoce usluga i saradnike.

Politika se primenjuje tokom radnog vremena i van njega, ukoliko je ponašanje povezano sa kontekstom delovanja Trag fondacije i može uticati na bezbednost drugih lica ili ugled organizacije.

4.4. Prekid saradnje i pravne posledice

U sledećim slučajevima, Trag fondacija zadržava pravo na jednostrani raskid svih oblika saradnje i ugovora, kao i na pokretanje odgovarajućih postupaka:

- Nepostupanje po ovoj Politici;
- Ometanje istrage ili prikrivanje informacija;
- Propuštanje da se prijavi ozbiljna sumnja na SEAH;
- Uskraćivanje saradnje tokom procesa zaštite;
- Odbijanje da se usklade interne politike i procedure sa minimalnim standardima zaštite.

Ukoliko postoji osnovana sumnja da su prekršaji izvršeni, Trag fondacija će:

1. Pokrenuti internu istragu;
2. Uputiti slučaj na procenu i dalji rad partnerskoj stručnoj organizaciji iz oblasti zaštite;

3. Po potrebi, obavestiti nadležne institucije i/ili mehanizme pravne zaštite (policija, tužilaštvo, centri za socijalni rad).

4.5. Mehanizam upućivanja (Referral System)

Trag fondacija ima uspostavljenu saradnju sa stručnim organizacijama koje pružaju:

- psihološku i pravnu podršku osobama koje trpe ili su preživele nasilje i eksploataciju,
- specijalizovane usluge u vezi sa SEAH slučajevima,
- obuku i savetodavne usluge iz oblasti zaštite.

Slučajevi koji podležu hitnoj reakciji ili nadležnosti eksternih tela biće referisani bez odlaganja, uz saglasnost osobe koje trpe ili su preživele nasilje i eksploataciju kada je to moguće, i u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti i drugim relevantnim zakonima.

4.6. Odgovornost za implementaciju

Implementaciju ove politike nadgleda Izvršna direktorka Trag fondacije, uz tehničku podršku imenovanog poverenika za zaštitu (Safeguarding Focal Point).

4.7. Praćenje i revizija

Politika zaštite se redovno preispituje i ažurira kako bi ostala usklađena sa zakonodavstvom, donatorskim zahtevima i razvojem dobrih praksi. Preporučeni ciklus revizije je jednom godišnje, ili ranije u slučaju značajnog incidenta ili promene konteksta. Izveštaj o implementaciji i incidentima vodi i ažurira imenovana osoba za zaštitu (Safeguarding Focal Point).

4.8. Stupanje na snagu i primena

Politika stupa na snagu danom njenog usvajanja od strane Upravnog odbora Trag fondacije. Svi aneksi čine njen sastavni deo i primenjuju se u skladu sa sadržajem osnovnog dokumenta.

Napomena:

1. Politika je dostupna i na engleskom jeziku na zahtev.
2. Svaka osoba ima pravo na zaštitu podataka u skladu sa GDPR i Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.